

Tổng quan về luật tố tụng và hệ thống tòa án ở Việt Nam

MPP3-L12

Tố tụng thời phong kiến

- Không có hệ thống tòa án độc lập (quyền lực tập trung vào chính quyền phong kiến tập quyền chung sống với tự trị làng xã)
- Nặng về hình phạt hà khắc, răn đe và đàn áp
- Bất công (bất nghị)

Ảnh tư liệu: Nguyễn Tấn Lộc: http://nguyentl.free.fr/html/cadre_sommaire_vn.htm

Hình luật thời phong kiến

Ảnh tư liệu: Nguyễn Tấn Lộc: http://nguyentl.free.fr/html/cadre_sommaire_vn.htm

Tổ tụng thời thực dân

Ảnh tư liệu: Nguyễn Tấn Lộc: http://nguyentl.free.fr/html/cadre_sommaire_vn.htm

Những cuộc du nhập khó khăn

- Thời kỳ 1945-1953 => Tòa sơ cấp, tòa đệ nhị cấp, tòa phúc thẩm, tòa án tối cao (HP 1946), § 11, 63-69
- Thời kỳ 1953-1960 => Sắc lệnh 85 ngày 22/05/1950 về cải cách tư pháp => Tòa án nhân dân
- Giải tán Bộ Tư pháp (1960-1981)
- Miền Nam: Hệ thống tòa án theo mô hình thực dân Pháp được duy trì => Luật 10/59 và chiến tranh => HP 1967 bước đầu duy trì chế độ tư pháp độc lập
- HP 1960-1992: Thay chương tư pháp bằng "Tòa án nhân dân và VKSND" => chính sửa 2001
- **Cải cách tư pháp** theo Nghị quyết 49/NQ-TW ngày 02/06/2005

Ảnh tư liệu: Hồi ký Trần Văn Giàu: http://www.viet-studies.info/TranVanGiau/HoiKy_GioiThieu.htm
Hồi ký Nguyễn Mạnh Tường: http://www.viet-studies.info/NMTuong/NMTuong_HoiKy.htm

Tổng quan về luật tố tụng

Tố tụng hình sự	Tố tụng hành chính	Tố tụng dân sự
Nhà nước => Người dân (DN?) => có năng lực chịu TNHS	Người dân/DN => CQNN	Chủ thể dân sự (người)
Suy đoán vô tội	CQNN chỉ được làm điều mà pháp luật cho phép	Người dân được làm những gì mà pháp luật không cấm
Nghĩa vụ chứng minh: Nhà nước, § 11 BLTTHS	Nghĩa vụ chứng minh: Bên yêu cầu	Nghĩa vụ chứng minh: Bên yêu cầu
Quyền bào chữa	Nguyên tắc: mệnh lệnh, song phải đối xử công bằng	Nguyên tắc tự định đoạt
Thời hiệu (5,10,15,20 năm) loại trừ Ch XI, XXIV BLHS 2009	Trước đây: 40-45 ngày, nay tùy theo nội dung (5 ngày – 1 năm)	Nguyên tắc chung: 02 năm Chiếm hữu: § 247.1 BLDS
- Bị can, bị cáo thuê bào chữa - Bào chữa chỉ định	Ăn phí	Ăn phí
Không thể hòa giải	Hòa giải	Hòa giải
Ăn oan sai, trách nhiệm bồi thường của nhà nước	Sơ thẩm, Phúc thẩm, GĐT, TT Đã quy định: Ăn dụng trần	Sơ thẩm, Phúc thẩm, GĐT, TT Vấn đề thảo luận: Ăn dụng trần

Sức ép cải cách tố tụng hình sự

- Nghị quyết 388/2003/NQ-UBTVQH11 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về bồi thường thiệt hại cho người bị oan do người có thẩm quyền trong hoạt động tố tụng hình sự gây ra
- Luật trách nhiệm bồi thường của nhà nước ngày 18/06/2009, có hiệu lực từ 01/01/2010
- Sự tham gia của luật sư (bắt đầu từ thủ tục điều tra)
- Quyền được bào chữa của bị can, bị cáo, cải thiện thủ tục tranh tụng tại phiên tòa

Cải cách tố tụng hành chính

- Luật tố tụng hành chính 2010 có hiệu lực từ 01/07/2011
- Luật khiếu nại (đang soạn)
- Luật tố cáo (đang soạn)
- Cơ chế bảo vệ hiến pháp (?)

Cải cách tổ tụng dân sự

- BLTTDS 2004 (đang được xem xét sửa đổi)
 - Việc lao động
 - Việc hôn nhân, gia đình
 - Việc dân sự (vụ kiện và vụ việc hành chính tư pháp)
- Thủ tục rút gọn
 - Doing Business 2011: bao nhiêu ngày, bao nhiêu bước, bao nhiêu tiền
- Thân thiện với DN/người dân
- Chuyên nghiệp, hiệu quả, có tính cạnh tranh